

Інформаційний бюлетень
про складені Національним агентством з питань запобігання корупції
протоколи про адміністративні правопорушення та внесені приписи щодо
ознак порушень вимог антикорупційного законодавства
протягом IV кварталу 2023 року

На виконання підпункту 2 пункту 2 розділу II додатка 3 до Антикорупційної програми Міністерства внутрішніх справ на 2023-2025 роки, затвердженої наказом МВС від 28 лютого 2023 року № 136, Управлінням запобігання корупції МВС проведено аналіз інформації щодо складених Національним агентством з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) протоколів про адміністративні правопорушення та внесених приписів щодо ознак порушень вимог антикорупційного законодавства протягом IV кварталу 2023 року.

З метою уникнення можливих порушень вимог антикорупційного законодавства щодо працівників системи МВС наводимо приклади ситуацій, розміщених на офіційному вебсайті НАЗК.

Щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 28 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зобов'язані вживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів. Проте існує ряд випадків, коли особа не знала або не вбачала в своїх діях конфлікту інтересів.

1. НАЗК склало протокол про вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією за ст. 172-7 КУпАП стосовно народного депутата України. Національне агентство встановило, що народний депутат надіслав депутатські звернення до Міністерства охорони здоров'я та Державним бюро розслідувань (далі – ДБР) для задоволення приватного інтересу – отримання відомостей, необхідних для власного захисту від кримінального переслідування.

Аналогічний протокол складено щодо колишнього заступника Голови Агентства з розшуку та менеджменту активів (далі – АРМА). Він, перебуваючи у підпорядкуванні колишнього Голови АРМА, погоджував встановлення йому додаткові стимулюючі виплати в умовах реального конфлікту інтересів. Зокрема, на другий день повномасштабного вторгнення заступник Голови Агентства погодив встановлення колишньому Голові АРМА надбавку за інтенсивність праці у 330% до кінця 2022 року, а також 150% надбавки за виконання особливо важливої роботи до квітня 2022 року.

2. До Шевченківського районного суду міста Києва НАЗК направило для розгляду по суті протокол стосовно колишньої Голови Національної комісії зі стандартів державної мови. Під час здійснення моніторингу та контролю за виконанням актів законодавства з питань запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, виявлено, що вона всупереч вимогам Закону підписала наказ щодо встановлення собі надбавок за інтенсивність праці в листопаді та грудні 2021 року.

3. НАЗК склало протоколи про адміністративне правопорушення стосовно в.о. Голови Конституційного Суду України та керівника секретаріату Конституційного Суду України. Вони відмовились надати запитувану Національним агентством інформацію, отже в їх діях наявні ознаки адміністративного порушення передбаченого ст. 188-46 КУпАП.

4. На виконання припису Національного агентства Бродівський міський голова видав розпорядження про звільнення з посади свого першого заступника. Раніше НАЗК внесло припис меру міста з вимогою забезпечити виконання вимог ст. 27 Закону шляхом усунення відносин прямого підпорядкування між ним та його першим заступником, який є близькою особою в розумінні вимог Закону. Міський голова призначив його на посаду після свого обрання у 2020 році.

Щодо фінансового контролю та моніторингу способу життя

1. НАЗК спільно з ДБР, за результатами моніторингу способу життя в.о. начальника ГУ ДПС України у Полтавській області, виявило ознаки набуття необґрунтованих активів на 6,1 млн грн. Все придбане впродовж 2020-2023 років майно зареєстроване на членів сім'ї, близьких осіб посадової особи та інших.

Так, у 2020 році рідна сестра посадової особи стала власницею квартири в Києві вартістю понад 2,2 млн грн, не будучи фінансово спроможною зробити таке придбання. За словами колишнього власника помешкання, оформлення права власності житла на іншу особу, а не на себе, подружжя пара мотивувала тим, що вони є державними службовцями.

Батько посадової особи у 2021 році став власником автомобіля Land Rover Range Rover Velar вартістю майже 900 тис. грн. Проте аналіз його доходів показав неможливість зробити таку покупку коштом легальних доходів. Крім того, факти свідчать, що автомобіль було придбано за дорученням подружжя посадової особи та з метою розпорядження ним.

У 2023 році дочка посадової особи придбала автомобіль Toyota C-HR Hybrid вартістю майже 1,5 млн грн. Однак надані НАЗК пояснення не підтверджують фінансову спроможність для здійснення такої покупки.

Крім того, близька особа посадової особи у 2016 році придбала квартиру у Полтаві вартістю майже 1 млн грн, хоча її попередні доходи були значно скромнішими.

Проведений НАЗК моніторинг способу життя свідчить, що за дорученням посадової особи впродовж 2020-2023 років іншими фізичними особами та членами сім'ї посадової особи було набуто у власність необґрунтовані активи загальною вартістю 6.1 млн грн.

Національне агентство направило матеріали щодо в.о. начальника ГУ ДПС України у Полтавській області до Спеціальної антикорупційної прокуратури для вирішення питання щодо звернення до суду з позовом про визнання активів необґрунтованими та стягнення їх в дохід держави за ст. 290 Цивільного процесуального кодексу України.

2. Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду (далі – АП ВАКС) підтвердила цивільну конфіскацію квартири посадової особи митного поста «Львів-Північний» Галицької митниці.

Раніше ВАКС на основі матеріалів та доказів, зібраних НАЗК, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (далі – САП) та ДБР, визнав квартиру посадової особи у середмісті Львова вартістю 1,86 млн грн необґрунтованим активом, який підлягає конфіскації.

Цьому рішенню передувало проведення НАЗК моніторингу способу життя посадової особи, результати якого разом із зібраними доказами слідчих та прокурора, дали підстави САП звернутись до ВАКС з відповідним позовом.

У своїй декларації за 2020 рік посадова особа зазначила, що отримала квартиру в подарунок від своєї матері, яка, своєю чергою, придбала її напередодні.

Мати посадової особи пояснила, що квартира була придбана за заощадження, отримані за період трудової діяльності та від продажу двох інших квартир, а також позики, яку надав її зять. Водночас аналіз майнового стану та доходів посадової особи та її батьків показав, що у них не було фінансової спроможності для придбання житла.

3. НАЗК на підставі інформації з матеріалів кримінального провадження, отриманої від СУ ГУНП в Миколаївській області, а також проведеного моніторингу способу життя виявило ознаки корупційного кримінального правопорушення, які свідчать про незаконне збагачення начальника одного з

районних територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (далі – РТЦК) міста Одеси на суму майже 47 млн грн.

Так, у травні 2022 року воєнком та його дружина стали власниками квартири в Одесі площею 111,1 кв.м вартістю 600 тис. грн, яку через рік продали за 7,56 млн грн. Згодом його дружина придбала автомобіль Toyota Highlander вартістю майже 1,9 млн грн, який згодом був проданий за 2 млн грн.

Того ж року мати воєнкома подарувала сину житловий будинок з господарськими будівлями загальною площею 259,2 кв.м. в Овідіопольському районі Одеської області, оцінений в 1 млн грн.

НАЗК встановило, що отриманий нею дохід за останні 22 роки був значно меншим за вартість подарованого.

Теща воєнкома впродовж останніх кількох років стала власницею квартири в Лиманському районі Одеської області за понад 300 тис. грн, а також автомобіля Mercedes-Benz GLS 400 за 420 тис. грн. Хоча в середньому така автівка коштує понад 5 млн грн, що може свідчити про приховування реальної вартості набуття автомобіля. Також встановлено, що раніше теща воєнкома купила автомобіль Mercedes-Benz GLC 220D вартістю 1,4 млн грн, який згодом перепродала своїй дочці за 1,5 млн грн.

Протягом серпня 2022 року члени сім'ї воєнкома подарували один одному грошові кошти на загальну суму 30 млн грн, що підтверджується відомостями з реєстру нотаріальних дій, хоча не мали для цього достатніх офіційних доходів.

Син воєнкома став власником квартири площею 55,8 кв.м в Одесі вартістю майже пів мільйона гривень та автомобіля Mercedes-Benz Sprinter 511 ще за майже пів мільйона гривень, також не маючи на це достатніх грошових активів, сформованих із законних джерел.

Привертає увагу той факт, що ще у 2018 році син воєнкома зробив покупку, вартість якої значно перевищувала його тодішні офіційні доходи, а саме – придбав у одного з начальників ТЦК автомобіль Volkswagen CC вартістю 500 тис. грн, який згодом перепродав.

У всіх цих діях вбачаються ознаки юридичної фікції, а саме – узгодженість дій між суб'єктом декларування, членами його сім'ї та його близькими особами. Такі дії спрямовані на приховування реальних обставин набуття вказаних об'єктів нерухомого майна та транспортних засобів шляхом завищення реальних доходів та заниження реальних видатків.

Декларант не скористався своїм правом пояснити НАЗК джерела походження усіх зазначених коштів.

НАЗК направило матеріали до СУ ГУНП в Миколаївській області для вирішення питання щодо внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ст.

368-5 Кримінального кодексу України, та здійснення досудового розслідування з метою притягнення його до кримінальної відповідальності.

4. НАЗК за результатами моніторингу способу життя виявило ознаки незаконного збагачення у депутата Вороньківської сільської ради Бориспільського району Київської області на понад 136 млн грн.

Так, згідно декларації за 2019 рік у нього відсутні будь-які грошові активи.

У декларації за 2020 рік він вказав набуття корпоративних прав на понад 25 млн грн, а також грошові активи своєї родини: 32 млн грн, 1 млн дол. США та 1 млн євро.

У листопаді 2021 року посадовець придбав корпоративні права у пов'язаних з ним осіб на загальну суму майже 50 млн грн. При цьому в своїй декларації він відобразив доходи у розмірі 75 тис. грн.

Сукупний чистий дохід депутата та його дружини за 2019 – 2021 роки становив майже 9 млн грн. Водночас розмір витрат подружжя перевищив їхні законні доходи і склав понад 40 млн грн.

На запит Національного агентства депутат відмовився надати інформацію та документи, які б могли підтвердити законність джерел походження коштів.

Варто зазначити, що вищевказані доходи подружжя у більшості випадків сформовані за рахунок повернення раніше наданих різним підприємствам фінансових допомог, а також отримання фінансових допомог від цих же суб'єктів господарювання. Вказані операції здійснювались за участю компаній, які прямо чи опосередковано пов'язані з подружжям посадовця, а також безпосередньо через афілійованих осіб. Це може вказувати на ознаки ухилення від сплати податків шляхом переведення безготівкових коштів у готівку.

Таким чином НАЗК дійшло висновку, що депутат Вороньківської сільради набув необґрунтовані активи, вартість яких на 136 млн 238 тис. грн перевищує його законні доходи.

Матеріали стосовно депутата сільради скеровано до Офісу Генерального прокурора з метою визначення підслідності та вирішення питання щодо внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ст. 368-5 КК України.

5. НАЗК під час проведення моніторингу способу життя виявило ознаки набуття необґрунтованих активів у заступниці директора одного з департаментів Харківської міської ради на понад 1,6 млн грн.

Під час моніторингу способу життя встановлено, що її 83-річна свекруха придбала автомобіль та квартиру за понад 1,6 млн грн, не маючи на це відповідних законних доходів. Крім того, НАЗК встановило, що всі видатки,

пов'язані з оформленням квартири та подальшим її утриманням, здійснювались саме посадовою особою та її чоловіком.

Матеріали моніторингу способу життя стосовно заступниці директора департаменту Харківської міськради передано до САП для вирішення питання щодо звернення до суду з позовом про визнання активів необґрунтованими та стягнення їх в дохід держави за ст. 290 Цивільного процесуального кодексу України.

6. НАЗК під час проведення моніторингу способу життя виявило у заступника начальника Полтавського обласного ТЦК ознаки набуття необґрунтованих активів на понад 1,8 млн грн.

Так, було встановлено, що воєнком у травні 2023 року набув у власність автомобіль TOYOTA RAV4 вартістю майже 1,5 млн грн. Цього ж місяця його мати набула у власність квартиру у Полтаві за майже 2 млн грн. При цьому доходи, отримані нею та її чоловіком, не давали змоги здійснити таку покупку.

З урахуванням зібраних під час здійснення моніторингу способу життя матеріалів, Національне агентство дійшло висновку, що вказана квартира площею 97,7 кв.м. була придбана за кошти воєнкома.

Різниця між вартістю набутого майна та законними доходами родини становить понад 1,8 млн грн.

Матеріали моніторингу способу життя стосовно посадової особи передано до САП для вирішення питання щодо звернення до суду з позовом про визнання активів необґрунтованим та стягнення їх в дохід держави за ст. 290 Цивільного процесуального кодексу України.

Управління запобігання корупції МВС